

Wanderbuch

DIE REISE

Wanderbuch
DIE REISE

z: do:

datum: počasí:

kolik km: převýšení:

dopravní prostředek: s kým:

DAMALS

Tam, kde se dříve kouřilo z huti a tavilo se sklo, teče potok a stojí les. V křišťálové vodě pod kamenným můstkem leží pár střepů, zbytek starého hrnce, rozbitý talíř. Ti lidé zde mluvili jinou řečí, ale nebyli to cizinci. Damals, kdysi, ale to už je dávno. Věci a místa měly svá jména. Damals, jak si nepostesknout, když se nedovolám ani toho posledního. A přesto se sem vracím rád a zírám do průzračných tůní, nad něž není jasnějších. Větru naslouchám, co šeptá a vypráví, poselství větru naslouchám. A vodě naslouchám, která si teče jako kdysi, damals.

ROZMLAUWÁNÍJ O CESTĚ DO WÍJDNĚ UNTERREDUNG VOM WEG GEN WIEN

Posel Jakeš a Kmotr Martin. / Der Bot Jeckel und Gefatter Merten.

Jakeš: Můg milý příteli/ powěz mi/ kudybych k Wíjdni
gíjti měl?

*Mein lieber freundt/ ich bitt dich/ sag mir/ wo ich auff Wien
zu gehen sol?*

Martin: Já newíjm kudyby gíjti chtěl/ gest dwoge cesta/
gedna xxxvj. mil.

*Ich weiß nicht wo du dahin gehen wilt/ es seind zweyerley
oder zween weg/ der ein 36. meil.*

Gestliže tau gíjti chcess/ tehdy z Prahy na Brod musýss
gíjti/ tam máss iij. míjle.

*Wo ferr du den Weg gehen wilt/ so must du von Prag auff
Brod zu gehen/ dahin hast du 4. meil wegs.*

Jakeš: Kde pak dále?

Wo dan weiter hin?

Martin: Tři míjle do Kolijna.

Drey meil gen Köln.

Z Kolijna dvě míjle do Czáslawě.

Von Köln zwa meil gen Zschaslaw.

Z Czáslawě pět mil do Německého Brodu.

Von Zschaslaw 5. meil gen Deutschen Brod.

Z Německého Brodu dvě míjle do Polný.

Vom Deutschen Brod 2. meil gen Poln.

Z Polný pět mil do Třebíjče.

Von Poln 5. meil gen Třewitz.

Z Třebíjče dvě míjle do Morawských Buděyowic.

Von Třewitz zwo meil gen Merherischen Budweiß.

Z Morawských Buděyowic tři míjle do Znogma.

Von Merherischen Budweiß drey meil gen Znaym.

Z Znogma čtyry míjle do Holoprunu.

Von Znaym 4. meil gen Holoprunn.

Z Holoprunu ssest mil do Wíjdně.

Von Holoprunn 6. meilgen Wien.

Tak gest xxxvj. mil do Wíjdně z Prahy.

Also sein 36. meil wegs von Prag gen Wien.

Pakli chcess druhau cestau gíjti/ ta neníj tak daleká.

Oder wilt du den andern Weg gehen/ der ist nicht so weit.

Jakeš: Kolik gest mil?

Wie viel seinds meil?

Martin: Počijtagij xxxj. mįjli.

Man rechnet 31. meil wegs.

Jakeš: Kudy pak mám gijti?

Wo solt ich den hin gehen?

Martin: Pųgdess nayprwé z Prahy dwě mįjle do Králowy

Wsy/ neb Gesenice.

Gehe erstlich von Prag zwo meil wegs zu der Königin dorff.

Odtud tři mįjle do Benessowa.

Von dannen drey meil gen Beneschaw.

Z Benessowa dwě mįjle do Wlassymě.

Von Beneschaw zwo meil gen Vlaschin.

Z Wlassymě tři mįjle do Hořepnįjka.

Von Vlaschin 3. meil gen Herdings.

Z Hořepnįjka dwě mįjle do Peldřimowa.

Von Herdings 2. meil gen Pilgrams.

Z Peldřimowa dwě mįjle do Počátek.

Von Pilgrams 2. meil gen Potschatcken.

Z Počátek gedna mįjle do Studeynu.

Von Potschatcken ein meil gen Studein.

Z Studeynu dwě mįjle do Slawonic.

Von Studein 2. meil gen Clawins.

Z Slawonic tři mįjle do Trnáwky.

Von Clawins 3. meil gen Tirnaw.

Z Trnáwky tři mįjle do Pulkawy.

Von Tirnaw 2. meil gen Puckaw.

Z Pulkawy tři mįjle do Holoprunu.

Von Pulckaw 3. meil gen Holoprun.

Z Holoprunu tři mįjle do Sstokrawy.

Von Holoprun 3. meil gen Stockeraw.

Z Sstokrawy tři mįjle do Wįjdně.

Von Stockeraw 3. meil gen Wien.

To učinij xxxj. mil.

Das macht 31. meil wegs.

Jakeš: Děkugit' mųg milý přįjteli z takowého přátelstwįj.

Ich danck dir dieser freundschaftt mein lieber Freundt.

Ich danck dir dieser freundschaftt mein lieber Freundt.

POPSANÁ JEDLIČKA

U vysokého smrku, U černého pařezu, U hluboké tůně,
U studené Vltavy a podobně. Tato jména neoznačují
osady nebo dokonce hostince, které mívají podobné
názvy na štítu, nýbrž docela obyčejná místa v lese, která
zdůrazňují, aby vynikly určité linky a směry, jimiž se lze
řítit v rozlehlých hvozdech bez cest a cestiček. Ta jména
si nejčastěji vymysleli myslivci a podloudníci podle
velmi nápadných předmětů na těch místech. Tak se také
jedna velká část lesa, ležícího na české straně, nazývá
„U popsané jedličky“. Jedlička se říká jedli, která nesmí
být větší, než co by ji objal jeden muž. Na tomto místě
však už není jedlička, nýbrž obrovský a velmi starý strom
s mohutnými větvemi, drsnou, rozpraskanou kůrou
a mocnými kořeny zaťatými do země. U jejího kmene
je pár pravidelných a nepravidelných kamenů, které tam
leží snad náhodou, ale vypadají, jak kdyby je tam někdo
položil. Přívlasek „popsaná“ dostala jedle asi pro tu
spoustu srdcí, křížků a jmen a jiných značek, jež byly
dávno vryty do jejího kmene. Samozřejmě byla kdysi

jedličkou a někdo tenkrát vyřezal jméno do její jemné
kůry. Okorávající značky podnítily někoho jiného, aby
k nim něco připsal, a tak to šlo dál. Jméno a zvyk zůstaly.
Popsaná jedlička nyní stojí uprostřed tichého lesa. V tom-
to hvozdu, který se stáčí na rakouskou stranu, otevírá se
jasné údolí. Na jednom místě vyčnívají skály, kdežto na
druhé spadají hluboko a strmě dolů, tvoří téměř čtyřhran-
né sloupy a na jejich úpatí je mnoho drobného kamení.
Cesta k ní z jiné strany vede i lukami, která jsou za blaty,
skrze hustý a spleť porost, kudy už člověk dlouho
neprošel a ani neprojde. Ze shora je krajina jako šedá
tkanina a rybníky jsou v ní jak světla. Jednoho večera
už šero rozprostřelo po kraji závoj tmy. Strom se tyčil
vysoko do večerní oblohy a kreslil do ní své špičaté zuby.
Večer už značně pokročil, žebroví stromů a rostliny v té
době už suché, ani země už nebyly k vidění, jen sem tam
probleskl vlhký bod nebo slabounký pramének vody. Ale
nakonec i to zmizelo a rozhostila se neproniknutelná tma,
v níž všecko utichlo. Té noci se stalo něco podivného,
okolí stromu se stále více rozjasňovalo, takže se jeho
obrysy zřetelně rýsovaly a daly by se rozeznat. Strom byl

tak vysoký, že dosahoval k nebesům a až k nebesům se rozlévala záře kolem jeho větví. Vysoko na nebi byl v jeho koruně obraz Panny Marie jako je v kostelíku u Dobré vody, byla zřetelná její tvář a výraz. Na hlavě měla korunu, z prsou jí čnělo sedm mečů a na klíně spočíval ukřižovaný syn. V ruce měla kytičku květů, z níž visely dolů stuhy, na sobě měla odstávající hedvábné roucho s třpytivými penízky, s vyšívanými květinami a vetkanými stonky. Její tvář se dívala velice přísně dolů. Srpek měsíce stál přímo nad stromem, takže větve svítily a mezi nimi se linuly pruhy světla. Jedle se náhle zmenšila, stala se jedličkou a z jejich obrazců vytvořených lidmi prýštila sladká míza vábíci noční hmyz. Úsvit na sebe nenechal dlouho čekat.

Adalbert Stifter / Lukáš Jiříčka: Popsaná Jedlička, 1846/2022

ÚPLNÝ ABECEDNÍ SEZNAM STRAŠIDEL, BYTOSTÍ PŘÍRODNÍCH
A NEJROZMANITĚJŠÍCH SPECTER

- A** AÉLLO, AGELASTICUS ANTHROPOFOBUS, L' AGNÉU NEGRE, ALRAUNE, AMONOKEFAL VELGARIS, AMPHYSBAENA, AMORPHUS AQUAE, ANONYMUS ANTRHROPTHÉRIE, APSARÁSA, ARMORÁNA, ARNOŠT TLUSTÝ, ASOVÉ, ASUROVÉ, ATIS
- B** BABA JAGA, BACALIŠTĚ, BAMBAROUCHO, BARBAN, BERGMÁNCHENN, BEZHlavý JEZDEC, BĚSOVÉ, BLUDIČKA, BÍLÁ PANÍ, BOSORKY, BRUNDIBÁR, BUBÁK, BUMBLÍČEK, BURDELJAK, BUTAJŠTÍ STÍNOVÉ, BZDÍK
- C** CANIS PROGNATHA, LA CANO, CENTIPEDA, CERYORNIS SPARTOL, CIMRHAXL, COURAVÁ STRAŠIDLA, CRÉPITUS CYANOSA, CVENDY
- D** DEMODEXA TRISTIMANIAE, DÉMONOVÉ NORNÍCI, DIBLÍK, DIBLÍK DOMÁCÍ, DIVOUS, DIVOŽENKA, DOMOVNÍČEK, DUCH SKALNÍ, DUCHOVÉ ŠPRTNÍ, DUCHOMOR, DŮLNÍ MUŽ, DUPÁLEK, DUŠNÍ ŽENKA,
- E** ELF, ERYNEJE, ESCARINCHE,
- F** FAJERŠAJBA, FASTERISOLGA, FELSENRauber, FEMINA IMPUTABILITA, FEMINA POLYMASTIS, FEMINA RESTAGNATA, FOUNDRY, FLUSOŽEŘI, FREYA, FURIE
- G** GARAMAUDDO, GNOMOVÉ, GRIPA, GRIPET, GRYNSCHIMMEL, GVOZDEŽZUBA,
- H** HARPYJE, HASTERMAN, HAVEĎ, HAVĚTNÍK, HELIANTHUS APRICUS, HEJHADLO, HLAVA UKRUTNÁ, HNOJNÍK, HOLANĎAN BLUDNÝ NEB LÍTACÍ, HOLOTÁTA, HOMO MELOMELUS, HRMOTÍCÍ DUCHOVÉ, HŮKALKA,
- CH** LA CHAUCHO - VIÉIO, CHRÍSTEK LOPTOŠ, CHVOJKA ČERT,

- I** IBLIZ, INCUBUS, INCUBUS RISORIUS,
- J** JAGA BŮRA, JASMINE, JAMÍK, JEMINÁČEK, JESKYŇKY, JEZIDOVÉ, JEZYŇKY, JEŽIBABA, JISKRÁK, JUPITERNÍK,
- K** KAAPORA, KÁPORA, KARNET, KIKOMORA, KLEKÁNICE, KLOSTER-SCHRECK, KNIVKA, KOHOUT OHNIVÝ, KOLDUNA, KOBOLD, KOSTNÍ STRAŠIDLA, KOULE OHNIVÁ, KOVLAD, KRAKONOŠ, KRŇAS, KRVAVÁ JEPTIŠKA, KRÍSTEK, KUGA, KUJEBÁ, KURACEJ NOHA, KÚTNICE, KYBELE, KVÍLNICE,
- L** LACCELERATOR AGRIOTHYMIAE, LAMIE, LAMPYRINS PASIFES, LAROVÉ, LECHOVÉ, LEMUROVÉ, LEMUR SOMNUSUS, LEŠIJE, LESNÍ ŽENKY, LA LIH, LI DRA, SARKANI, LI TRÉVO, LISICI, LOCHMAN, LOKTIBRADA, LOPTOŠ, LOU CHIN, LUBLA, LUČNÍ ŽENKY, LUĐCI, LUNATOR, LUPUS RAPTUS, LUZRMON,
- M** MACHOMETÁNSKÉ STRAŠIDLO, MAMOLUK, MAMUN, MANAS, MAŇASOVÉ, MANDRAGORA, MANÍK, MANUS PREMIER, MANUS VERNUM, MARA RUPA, MARKALÁB, MARMAN, MAŠTALNÍCI, MATINA STIMULATE, MÁTONOHA, MAVKA, MEDUSA, MEDVĚD OHNIVÝ, MEGERA, MELUZINA SCALERATA, MĚSÍČNÍK, MICHÍ HOLANDESKÝ, MOČÁLNICE, MONDMÄNNCHEN, MORDOVÍNI, MOŘENA, MORKOLÁB, MORLOK, MORAS, MORÁK, MOROUS, MRDOFŮS, MRTVOLNÍK, MUKOVÉ, MUMULIT STERTOR, MŮRA, MŮRINOŽKA, MUŽÍK Z POKŘÍNU
- N** NAJÁDY, NAREIDY, NÁTKA, NEPTUNÍCI, NIČNÍCI, NIXA, NOCTAMBULUS POLYONYMIUS, NOHA PTÁK, NORNÍK, NYČNICE, NYXA, NYMFY,
- O** ODABA, OHNIVÁCI, OHNIVÝ PES, OHNIVÝ MUŽ, OHNIVÝ PTÁK, OCHECHULE, OLAX, OZORA, OZRŮTA,

P PABOUCI, PACHOLATA ZAMORDOVANÁ, PAN, PANTAGRUEL, PARI
PROSERPINAЕ, PAJRLANDSMÖNCH, PARKOVÉ, PARVA TALIPES, PAČERT,
PAŠOTEK, PAVOR NOCTURNUS, PEKELNÍ PSI, PENATES DOMEST., PENÁTI,
PERCHTA, PERI GRATISSIMA, PERMONÍCI, PES ČERNÝ, PICOLEDEUS,
PIDIMUŽÍCI, PHAUN, PHYLOSTEMA MYSTICA, PHILAETHE ASTRAL SALTIGRA
DAE, PHORA CEMPESTRA, PLANETOIDI, PLEJTVÁK, PLEVCI, PLIVNÍK,
PLOSKOCHODEC, POILNOIR TERRIBLE, PODOPHYRYA NOCIS, POLEDNICE,
POLEDNÍČE, POLYADELPHIA BUTTAI MAIOR, POCHVIST, POLYFAGISTOS
SALIVANTIA, POLYOMNATA, POLTERGEISTER, POSTHUMUS DESIDERATUS,
POTOPELNYK, PRASÁTNÍCI, PRAŠIVEC, PRETAIOVÉ, PRENATHA MYSTICA,
PROSELACHII PYTHON, PSÁNČATA, PSHLAV, PTÁK ĎÁBEL, PUČINEL,
PUCHNÍK, PULARDA SUCUBA, PYGMEYE,

R RAKŠASOVÉ, RARACH, RARÁŠKOVÉ, RAISTAJFLOVÉ, RISORIUS INCUBUS,
RODĚNICE, ROSTIGMAN, RUSALKA, RYBRCOUL, RYTÍŘ S HLAVOU

S SALAMANDRY, SAMATA, SAMODUOČKA, SAMOSYNI, SATIRE, SATYR
CERYONIS, SATYRUS SYLVIS, SATYRUS ETYMOLOGIENSIS, SECUTOR
LUMEN, SKALNÍ DUCH, SKARIFICANTOR RUGITUS, SKELET VODNÍ, SKŘET
LESNÍ, SKŘET POTOČNÍ, SKŘET SKALNÍ, SKŘET ŠVÁBSKÝ, SKŘÍTEK,
SKINFAX ANDROGINE, SKOKOUNI, SLIBKA, SLINNÍK, SMRTHOLKA,
SMRADOCH, SLUNĚČNÍK, SORDET CYANOSA, SPEICHELFFRESSER, SPECTRA
POLYCHEZIAE, SPUKGEIST, STARICA, STĚNOROŽEC, STIGMATA TEN
EBBRAE, STONOŽNÍK, STRYGA, STRYGES, STRZYGA, STUPKA, SUKA,
SUCUBA, SYCHROVÉ, SYRAENA PRETENTIOUS, SYLFY, SYMPUS MONO
PUS, STYMFAL, STRIX, SVODÁK, SVODNICE, SUBTERRAETUS, ŠARKAN,
ŠIBROVÁ, ŠKRATKA, ŠKROBOTNÍK, ŠLUNDRA, ŠTÍRA, ŠUSTOVÉ, ŠOTEK,

ŠOTEK LESNÍ,

T TARANTELA MYSTICA, TARASKA, TARVAS MENISCUS, TAYFLŠPÍGL,
TATRMAN, TAŽASÚ, TLUSTÝ ARNOŠT, TOPOLNÍK, TOPLEC, TOPLICE,
TOPLENYK, TRÁS, TRIGONOCEPHALOS SEGMENTO, TRITON DOMESTI
CUS, TRPAJZLÍK, TRPASLÍCI,

U UGOLÍN, ULFUR POLYGNATUS, UMRDLEC, UMRLÝ S KÚLEM, UNDINY,
Upír, VÁBNÍK,

V VAJU, VALIBOG, VALIBUK, VALIHORA, VALKOLAK, VAMPYR, VANOVÉ,
VARKOLAK, VARPAS, VENTUS, VELIS, VERPEJA, VĚŠTÍK, VĚTRNÍLKA,
VĚTRONOŠOVÉ, VÍLA, VIJ, VIDAROVÉ, VIRAGO, VIR DOMESTICUS, VIR
SCOTOLEMON, VIR SAXEUS, VIR SIMPLEX, VIR TORPIDUS, VLKODLAK,
VODNÍK, VODNÍ ŽENKY, VŠECKOJEDEC, VŠEZRAL,

W WALKOLÁB, WINDGEIST

Z ZAMORDOVANCI, ZÁMORKA, ZBANJE, ZBERBA, ZEMNÍCI, ZLY-DNI,
ZMETCI, ZMOK, ZMRHALKA, ZOLOTAJA, ZRŮDNÍK, ZRZAVÝ DICK,
ZTEKLICE, ŽROUT

DIE REISE

Pouť, chůze, překračování hranic, pomalý posun krajinou nemusí být jen cestou domů, ale i cestou k sobě samým. Kráčíme známými poutními cestami, ale také společnou rakouskou a českou historií, procházíme sedimenty naší společné kulturní paměti stejně jako jsme inspirováni texty, legendami a pohádkami, které formovaly či reflektují náš středoevropský region (Franz Kafka, W.G. Sebald, Claudio Magris, Franz Josef I. Jakub Deml, Josef Kroutvor, Josef Váchal, Jürgen Serke nebo autor krvavých románů, temný romantik Heinrich Spiesse).

Scénická mapa vnímání krajiny, příběhů, které jsou v ní ukryty a stop, které jsou do ní vepsány. O tom, kdo všechno prošel přes hranici a co se zde odehrálo za příběhy. Na místě, kde kdysi sváděli husité boje s katolíky a ještě nedávno zněly písně Falca, vše zarůstá náletovým křovím. Žádná cesta není přímá, je plná bludných kamenů, ran a zastavení, zvlášť když staré mapy už neplatí. Autorská bilingvní inscenace vznikla ve spolupráci Terénu a Landestheater Niederösterreich v Sankt Pölten.

Eine Reise, Schritte, eine Grenzüberschreitung, eine langsame Bewegung durch die Landschaft müssen nicht nur einen Heimweg, sondern auch einen Weg zu sich selbst bedeuten. Wir schreiten auf den bekannten Pilgerwegen, und auch durch die gemeinsame tschechisch-österreichische Geschichte. Wir gehen durch die Sedimente von unserem gemeinsamen Kulturgedächtnis ebenso wie wir inspirieren uns von Texten, Legenden und Märchen, die unsere mitteleuropäische Region formiert oder widerspiegelt haben (Franz Kafka, W.G. Sebald, Claudio Magris, Franz Josef I. Jakub Deml, Josef Kroutvor, Josef Váchal, Jürgen Serke oder Heinrich Spiesse, ein düsterer Romantiker und der Autor von den blutigen Romanen).

Eine performative Landkarte der Wahrnehmung von einer tschechisch-österreichischen Landschaft, ihren verborgenen Geschichten und Spuren, die dort hinterlassen wurden. Es ist über alle, die die Grenze überschritten haben, und darüber auch, welche Geschichten sich dort abgespielt haben. Auf dem Ort, wo einst Hussiten mit Katholiken gekämpft haben und vor kurzem Lieder Falcos geklingelt haben, ist alles mit dem Gestrüpp bewachsen. Da gibt es keinen direkten Weg, nur viele Irrwurzeln, Wunden und Pilgerstationen. Vor allem, wenn die alten Karten nicht mehr gültig sind.

Premiérová uvedení:

Sankt Pölten, Rakousko 7. 5. 2022

Brno, Česká republika 19. 5. 2022

Uraufführungen:

St. Pölten, Österreich, 7. 5. 2022

Brno, Tschechische Republik, 19. 5. 2022

Režie / Regie: Anna Klimešová

Dramaturgie: Lukáš Jiříčka

Scénografie a kostýmy / Bühne und Kostüme: Zuzana Sceranková

Hudba a zvuk / Musik und Sound: Michal Cáb

Hrají / Mit: Milada Vyhnáňková, Matěj Šumbera, Tobias Artner, Marthe

Lola Deutschmann

Text programu / Text im Programmheft: Lukáš Jiříčka

Grafický design / Grafik: Jozef Ondřík / Deep Throat Studio

Překlad / Übersetzung: Barbora Liška

Tisk / Drucken: Artax Brno

Terén: Jonáš Garaj, Jozef Fertal, Matyáš Dlab, Soňa Borodáčová, Lukáš Jiříčka, Barbora Doležalová, Kristína Čajkovičová

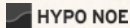
Podpořili:

MINISTERSTVO
KULTURY

ced

B | R | N | O | I

Poděkování / Danksagung: Petr Štědroň, Václav Maidl, Josef Kroutvor,
Prokok Tomek, Emil Rothermel

Projekt vznikl ve spolupráci Terénu a Landestheater Niederösterreich. /
Das Projekt entstand in Koproduktion von der Plattform Terén und dem
Landestheater Niederösterreich.

Terén – pole performativního umění
Centrum experimentálního divadla, p.o.
teren@ced-brno.cz
jasuteren.cz

Landestheater Niederösterreich
office@landestheater.net
www.landestheater.net

ΣΕΡÉα
